

2021 m. vasario 12 d.
Vilnius

Gabrieliiui Landsbergiui

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministrui

Kopija:

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Lietuvos Respublikos Prezidentūrai

Siunčiame el. paštu: minister@urm.lt; LRVkanceliarija@lrv.lt; kanc@eimin.lt; kanceliarija@president.lt;

DĖL SUSITARIMO DĖL EUROPOS SAJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ DVIŠALIŲ INVESTICIJŲ SUTARČIŲ NUTRAUKIMO RATIFIKAVIMO

Verslo tarybos vienijamos verslo organizacijos – Asociacija „Investors‘ Forum“, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmams ir Lietuvos darbdavių konfederacija (**Verslo taryba**) 2020 m. spalio 30 d. kreipėsi į Užsienio reikalų ministerija (**URM**) prašydama:

- 1) Susilaikyti nuo 2020 m. gegužės 5 d. Susitarimo dėl Europos Sąjungos valstybių narių vidaus dvišalių sutarčių nutraukimo (**Susitarimas**) ratifikavimo;
- 2) Įvertinti ir suteikti galimybę aktyviai dalyvauti diskusijose dėl Susitarimo.

URM pateikė atsakymą į Lietuvos verslo organizacijų raštu išreikštą nuomonę dėl Susitarimo ratifikavimo, nurodydama, kad vykdo savo įsipareigojimus pagal Europos Sąjungos teisę ir būtų pasirengusi svarstyti deklaracijos priėmimo klausimą.

Verslo taryba supranta URM išdėstytą poziciją, kad Susitarimo ratifikavimo klausimas sprendžiamas, atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo suformuotą praktiką. Tačiau Verslo taryba taip pat supranta, kad valstybė turi tam tikrą suverenią teisę nuspręsti, kada Susitarimą ratifikuoti. Verslo tarybos nuomone, tai turėtų būti daroma kaip įmanoma vėliau ir paraginant Europos Komisiją kuo greičiau sukurti efektyvią ginčų tarp investuotojų ir valstybių sprendimo sistemą.

Lietuvos verslas vertina esamų dvišalių investicijų apsaugos sutarčių numatytą teisę būti išklaustiems nepriklausomo tarptautinio arbitražo. Kai kurių Lietuvos verslininkų istorijos, kai ginče prieš kitą Europos Sąjungos valstybę narę tos valstybės teismuose teisingumo pasiekti nepavyko, o tarptautiniame arbitraže jų teisės buvo apgintos, yra ypatingai pamokančios. Susitarimo ratifikavimas visas šias verslo teises kreiptis į tarptautinį nepriklausomą arbitražą atima.

Ratifikuojant Susitarimą atimta galimybė užsienio investuotojams Lietuvoje kreiptis į tarptautinį arbitražą dėl investuotojo teisių pažeidimo mažina Lietuvos patrauklumą užsienio investuotojams. Užsienio investuotojams yra svarbu, kilus nesklandumams santykiuose su valstybe, būti išklaustiems nepriklausomų ginčų sprendimo organų, o ne valstybės, su kuria kilo ginčas, vidaus teismuose. Užsienio investuotojų vertinama investicijų rizika Lietuvoje yra vis dar didesnė nei Europos Sąjungos valstybėse narėse senbuvėse. Todėl šio Susitarimo ratifikavimas ypatingai pakenks tokioms šalims kaip Lietuva.

Esamas dvišalių investicijų apsaugos sutarčių tinklas yra suardomas, nesukuriant visiškai jokios efektyvios investuotojų teisių apsaugos alternatyvos, išskyrus teisę kreiptis į valstybės teismus. Būtent to ir buvo siekiama išvengti ilgus metus Lietuvai derantis ir sudarant investicijų apsaugos sutartis su kitomis Europos Sąjungos valstybėmis narėmis.

Atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, Verslo taryba:

- 1) kviečia URM parengti deklaracijos projektą, kuriuo Europos Komisija būtų raginama imtis neatidėliotinių priemonių sukurti efektyvią investuotojų teisių gynimo sistemą, ir teikia siūlomą deklaracijos tekstą;
- 2) pratęsti diskusijas visais su Susitarimo ratifikavimo susijusiais klausimais, įskaitant siūlomos deklaracijos tekstą, bet kokia priimtina forma, tiek raštu, tiek dalyvaujant gyvuose ar virtualiuose susitikimuose.

Priedas: siūlomas Lietuvos Respublikos deklaracijos dėl Susitarimo dėl ES dvišalių investicijų apsaugos sutarčių nutraukimo projektas.

Asociacija „Investors‘ Forum“

Totorių g. 5-21, LT-01121 Vilnius, Lietuva
T. +370 5 275 5258
E. info@investorsforum.lt

Vykdomoji direktorė Rūta Skyrienė

Lietuvos pramonininkų konfederacija

Vilniaus g. 31, LT-01402 Vilnius, Lietuva
T. +370 5 243 1067
E. sekretoriatas@lpk.ltv

Generalinis direktorius Ričardas Sartatavičius

Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacija

Vašingtono a. 1-63a, LT-01108 Vilnius, Lietuva
T. +370 5 261 2102,
E.: info@chambers.lt

Generalinė direktorė Giedrė Ražinskienė

Lietuvos darbdavių konfederacija

Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius, Lietuva
T. +370 5 249 6448
E. info@darbdaviai.org

Prezidentas Danukas Arlauskas

